

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 80.177 van 11 mei 1999
in de zaak A. 42.533/XII-1005.**

In zake : Hendrik MOERMAN,
wonende te OUDENAARDE,
Klokkeveld 16

tegen :

1. het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering,
2. de burgemeester van de stad OUDENAARDE.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Hendrik MOERMAN, politieagent-hoofdbrigadier, op 31 mei 1990 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit genomen door de gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt op 6 april 1990, houdende niet-inwilliging van verzoekers beroep tegen het besluit van 25 januari 1990 van de burgemeester van de stad Oudenaarde waarbij hij, met verlies van wedde, tuchtrechtelijk geschorst werd voor de duur van acht dagen;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de beschikking van 23 november 1992 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 17 maart waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 27 april 1999;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat G. VAN THUYNE, die loco advocaat L. BLOCHEEL verschijnt voor verzoeker, en van advocaat P. DEVERS, die verschijnt voor de eerste verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 24 januari 1990 wordt verzoeker door de burgemeester van de stad Oudenaarde tuchtrechtelijk gehoord in verband met een door de commissaris van politie opgesteld tuchtverslag met betrekking tot de feiten die zich zouden hebben voorgedaan op 17 november 1989, toen verzoeker als sectiechef dienst verrichtte in het commissariaat.

1.2. Het proces-verbaal van verzoekers verhoor vermeldt wat volgt :

"De Burgemeester vraagt aan Meester Blockeel, raadsman van de heer Moerman Hendrik, agent-hoofdbrigadier, welke verklaring hij wenst af te leggen voor de ten laste gelegde feiten.

Het standpunt wordt uiteengezet, bij monde van zijn raadsman Meester Blockeel. Hij beweert o.m. dat het normaal is dat zijn cliënt toen rustte.

De verklaring wordt schriftelijk bevestigd en zal gevoegd worden als bijlage aan dit p.v. die het goedkeurt en tekent.

De Raadsman van Hendrik Moerman	De Burgemeester
(get)	(get)
Meester Luc Blockeel	Lieven Santens".

1.3. Zonder die schriftelijke bevestiging af te wachten besluit de burgemeester daags nadien verzoeker tuchtrechtelijk te schorsen, met inhouding van wedde, voor de duur van acht dagen.

Die 25 januari 1990 gedateerde beslissing bevat onder meer de volgende overweging :

"Gelet op het proces-verbaal van 24 januari 1990, waarbij betrokkene gehoord is in zijn middelen van verdediging en de schriftelijke uiteenzetting van zijn standpunt via zijn raadsman".

1.4. Die "schriftelijke uiteenzetting" wordt door verzoekers raadsman op 2 februari 1990 aan de burgemeester toegezonden. In de begeleidende brief schrijft de advocaat wat volgt :

"Naar informatie die mij werd bezorgd, zou de strafmaat reeds bepaald zijn op 8 dagen, niettegenstaande het besluitschrift nog diende neergelegd te worden. Hopelijk is deze informatie enkel een gerucht".

1.5. Op 8 februari 1990 wordt verzoeker in kennis gesteld van de door de burgemeester genomen tuchtbeslissing.

1.6. Op 15 februari 1990 tekent verzoeker tegen de tuchtbeslissing beroep aan bij de voorzitter van de Vlaamse Executieve. In dit beroep wordt onder meer aangevoerd dat verzoekers rechten van verdediging zouden

zijn geschonden doordat de burgemeester, ofschoon tijdens het tuchtverhoor geacteerd werd dat verzoeker nog besluiten zou neerleggen, een tuchtbeslissing nam vooraleer die besluiten bij hem waren ingekomen.

1.7. De gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt willigt op 6 april 1990 verzoekers beroep niet in.

Die beslissing, welke verzoeker dezelfde dag betekend wordt, bevat inzake voornoemd bezwaar de volgende overweging :

"Overwegende dat de burgemeester van Oudenaarde niet verplicht was te wachten tot de advocaat van betrokkene zijn conclusies zou neerleggen, alvorens tot het opleggen van de tuchtstraf over te gaan, aangezien, enerzijds, de advocaat tijdens het verhoor van de heer H. MOERMAN afgenomen op 24 januari 1990, door de burgemeester zijn standpunt en verdediging uiteengezet heeft, en, anderzijds, de schriftelijke conclusie enkel de bevestiging inhoudt van de mondelinge verdediging";

2. Betreffende het voorwerp van het beroep.

Overwegende dat verzoeker formeel enkel de beslissing van 6 april 1990 aanvecht van de gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, houdende het niet inwilligen van verzoekers beroep tegen de tuchtbeslissing van de burgemeester van 25 januari 1990; dat niettemin uit zijn enig middel blijkt dat zijn beroep in wezen ook en vooral gericht is tegen het burgemeesterbesluit van 25 januari 1990;

3. Over de gegrondheid van het beroep.

3.1.1. Overwegende dat verzoeker in een enig middel de schending aanvoert van artikel 97 - thans 149 - van de Grondwet en van het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging; dat, immers, volgens verzoeker de

tuchtbeslissing werd genomen vooraleer, zoals nochtans tijdens het verhoor werd afgesproken, de burgemeester in het bezit was van de schriftelijke uiteenzetting van verzoekers standpunt omtrent de ten laste gelegde feiten en niettegenstaande verzoeker zich over de schending van zijn rechten van verdediging bij de gemeenschapsminister had beklagd, en deze verzoekers beroep heeft afgewezen zonder een antwoord te geven op dit rechtmatigheidsbezwaar;

3.1.2. Overwegende dat de eerste verwerende partij antwoordt dat in de tuchtprocedure niet gewacht moet worden op neer te leggen conclusies vooraleer een straf uitgesproken kan worden, dat de vermelding in het proces-verbaal van verhoor, luidens welke verzoekers mondelinge verklaring schriftelijk zal worden bevestigd en als bijlage zal worden gevoegd bij dat proces-verbaal, er op wijst dat dit geschrift eerder als bijkomstig en onbelangrijk, maar zeker niet als substantiële vormvereiste mag worden beschouwd, dat die bijlage dus maar beschouwd kan worden als praktisch aanvullend middel of document om het werk van de verslaggever te vergemakkelijken en vooral de voogdijoverheid eventueel met juister woorden te informeren, dat voor de burgemeester dit document overbodig was, vermits hij alle gegevens reeds kende en dat door de ondertekening van het proces-verbaal de raadsman zich akkoord heeft verklaard met de vermeldingen in het proces-verbaal en de gevolgde werkwijze, en zeker niet gevraagd heeft te wachten om de tuchtprocedure verder te zetten;

3.1.3. Overwegende dat de tweede verwerende partij antwoordt dat verzoeker tijdens het verhoor de burgemeester niet verzocht heeft hem uitstel te verlenen ten einde zijn verweer schriftelijk naar voren te brengen, doch integendeel bij monde van zijn raadsman zijn verweer heeft uiteengezet zodat in het proces-

verbaal ter zitting enkel geacteerd werd "de verklaring wordt schriftelijk bevestigd..."; dat hieruit blijkt dat het verweer mondeling naar voren werd gebracht en schriftelijk bevestigd zou worden zodat de burgemeester het verweer van verzoeker volledig kende; dat nergens ter zitting van 24 januari 1990 verzoeker of zijn raadsman aangekondigd heeft dat hij in zijn schriftelijke bevestiging aanvullende verweermiddelen zou opwerpen en nergens blijkt dat dit inderdaad gebeurd is; dat zij besluit dat de procedureregels inzake tucht niet voorschrijven dat de tuchtoverheid niet ten gronde kan beslissen vooraleer een louter schriftelijke bevestiging van een mondeling verweer overgemaakt werd en dit op straffe van nietigheid;

3.1.4. Overwegende dat verzoeker repliceert in zijn memorie van wederantwoord dat de tuchtoverheid niet betwist dat hij om uitstel verzocht teneinde een schriftelijk verweer naar voren te brengen en dat dergelijk uitstel werd toegestaan; dat, desondanks, de tuchtbeslissing werd genomen zonder dat verweer af te wachten; dat hij zich niet akkoord kan verklaren met de bewering dat de mondelinge verdediging gelijk staat met een schriftelijke verdediging; dat het schriftelijk verweer bovendien niet dezelfde gegevens dient te bevatten en dat de mondelinge verdediging een aanvulling is op de schriftelijke verdediging en vice versa;

Overwegende dat verzoeker in die memorie van wederantwoord ook nog aanvoert dat zijn rechten van verdediging geschaad kunnen zijn doordat de politiecommissaris, na verzoekers verhoor, aanwezig zou zijn gebleven tijdens de aan de tuchtbeslissing voorafgaande beraadslaging;

3.2.1. Overwegende dat de in de memorie van wederantwoord aangevoerde grief met betrekking tot de aanwezigheid van de politiecommissaris tijdens de aan de tuchtstraf voorafgaande beraadslaging een nieuw middel vormt dat, doordat verzoeker in de gelegenheid verkeerde het reeds aan te voeren in zijn verzoekschrift tot nietigverklaring, niet ontvankelijk is; dat, immers, verzoeker dat middel reeds in zijn bezwaar bij de toezienende overheid had aangevoerd;

3.2.2. Overwegende dat luidens het toentertijd geldende artikel 152, derde lid, van de nieuwe gemeentewet "wordt, voordat enige tuchtmaatregel op een bediende kan worden toegepast, deze gehoord; van zijn verklaringen wordt proces-verbaal opgemaakt"; dat het opmaken van het proces-verbaal van verhoor het bewijs levert dat aan voornoemde verplichting werd voldaan en aldus een substantieel vormvoorschrift uitmaakt; dat door voorlezing van dit document de tuchtrechtelijk vervolgde ambtenaar kan nagaan of zijn verklaringen getrouw werden weergegeven, hetgeen hij, door ondertekening ervan, als dusdanig erkent; dat dit proces-verbaal bovendien de tutelaire overheid bij de uitoefening van haar toezichtsbevoegdheid tot voorlichting dient;

3.2.3. Overwegende dat ter zake verzoeker niet ontkent dat aan voornoemd voorschrift werd voldaan; dat hij wel betoogt dat, aangezien het proces-verbaal vermeldt dat zijn mondelinge "verklaring schriftelijk wordt bevestigd en zal gevoegd worden als bijlage aan dit p.v.", de burgemeester zich over een eventueel te nemen tuchtmaatregel niet kon uitspreken alvorens in het bezit te zijn van die schriftelijke verklaring;

3.2.4. Overwegende echter dat, in strijd met verzoekers bewering, uit dat proces-verbaal niet blijkt dat hij de tuchtoverheid om uitstel zou hebben verzocht, ten einde een schriftelijk verweer naar voren te brengen, laat staan dat dit uitstel hem blijkens de bewoordingen van het proces-verbaal zou zijn toegestaan; dat weliswaar de verwijzing in de bestreden beslissing naar "de schriftelijke uiteenzetting van (verzoekers) standpunt via zijn raadsman" feitelijk onjuist is; dat bij dat laatste de vraag rijst of die vaststelling volstaat om aan te nemen dat verzoekers rechten van verdediging daardoor zouden zijn geschaad;

3.2.5. Overwegende dat verzoeker noch in zijn beroep bij de toeziende overheid, noch in zijn annulatieberoep aangeeft waarom die handelwijze van de tuchtoverheid hem in feite in zijn rechten van verdediging zou hebben geschaad; dat die vaststelling des te meer klemmt in de mate dat verzoekers schriftelijke verklaring niets meer bevat, tenzij in ruimere en concretere bewoordingen, dan wat hij mondeling verklaard heeft, namelijk "dat het normaal is dat zijn cliënt rustte"; dat verzoeker ten aanzien van het laakbaar karakter van de door hem niet betwiste feiten zich schriftelijk niet nuttiger - dit is met andere en door de burgemeester nog niet gekende argumenten - heeft verdedigd dan tijdens zijn mondeling verweer; dat hoewel hij stelt "dat het schriftelijk verweer (...) niet dezelfde elementen dient te bevatten" en dat "de mondelijke verdediging een aanvulling is op de schriftelijke verdediging en vice versa", verzoeker er zelfs in zijn memorie van wederantwoord nog niet toe komt aan te geven welke concrete argumenten hij dan wel slechts in zijn schriftelijk verweer naar voren heeft kunnen brengen die van die aard zouden kunnen of moeten geweest zijn de bestreden tuchtbeslissing te beïnvloeden; dat in de gegeven omstandigheden niet is aangetoond dat verzoeker in zijn rechten van verdediging werd geschaad door de handelwijze van de burgemeester;

3.2.6. Overwegende dat de gemeenschapsminister die in het bezit was van zowel het proces-verbaal van verhoor als van verzoekers schriftelijke verklaring, in die omstandigheden heeft kunnen oordelen dat "de burgemeester van Oudenaarde niet verplicht was te wachten tot de advocaat van betrokkene zijn conclusies zou neerleggen, alvorens tot het opleggen van de tuchtstraf over te gaan, aangezien, enerzijds, de advocaat tijdens het verhoor van de heer H. MOERMAN, afgenomen op 24 januari 1990 door de burgemeester, zijn standpunt en verdediging uiteengezet heeft, en, anderzijds, de schriftelijke conclusie enkel de bevestiging inhoudt van de mondelinge verdediging"; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op elf mei 1990 negenennegentig, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	J. BOVIN,	staatsraad,
	J. BAERT	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. DE BRABANDERE.